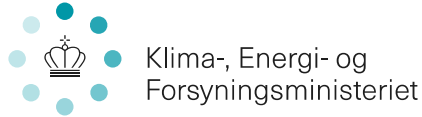

Nedsat af:

Ungeklimarådets anbefalinger om klimaafgifter

Klimakrisen er et globalt problem. Fordi Danmark har verdens 7. højeste klimaftryk per indbygger¹, skal vi være et grønt foregangsland, så vi kan inspirere og påvirke resten af verden. Ifølge den fremtidige klimalov skal vi nå de 70 pct., men så omkostningseffektivt som muligt for at tage hensyn til vores velfærd, lighed, dansk konkurrenceevne og jobs. Vores klimahandlingsplaner bør også sikre reelle globale udledningsreduktioner.

For at nå disse mål foreslår vi at bruge en løsning, der bygger på følgende principper:

- Forureneren betaler en støt stigende afgift på udledninger af drivhusgasser. Prisen skal være høj nok til at nå klimalovens målsætning.
- Afgiften bør kombineres med tiltag, så løsningen ikke rammer socialt skævt og ikke rammer den almindelige danskers økonomi unødigt.

Løsningen lægger sig tæt op ad "klimabidrag og -bonus"-modellen, der støttes af 27 Nobelprismodtagere i økonomi og over 3500 økonomer².

Lad forureneren betale en støt stigende og ensartet klimaafgift

FNs klimapanel IPCC³, Den Internationale Valutafond⁴, Verdensbanken⁵, OECD⁶, Nationalbanken⁷, De Økonomiske Råd⁸, Klimarådet⁹ og senest 11.000 forskere¹⁰ er enige: en klimaafgift er den bedste løsning til at reducere vores udledninger hurtigst muligt, da indsatsen for at reducere udledningerne sker der, hvor det er billigst.

Faktisk er en klimaafgift langt mere effektiv end hidtil beregnet¹¹, og i Tyskland¹² og Storbritannien¹³ har klimaafgifter haft en stor indflydelse for at reducere deres udledninger.

Modellen er smart, fordi den gør klimavenlige produkter og ydelser relativt billigere end før: Det gør, at kunder, altså virksomheder og forbrugere, får et større

incitament til at købe disse i stedet for varer, der er klimabelastende. Klimaafgiften giver også et incitament til at innovere og skabe nye klimavenlige løsninger: De kan pludselig være rentable. Fordi prisen er støt stigende, giver det også mulighed til alle for at omstille sig - også dem, som i dag ikke er særlig grønne.

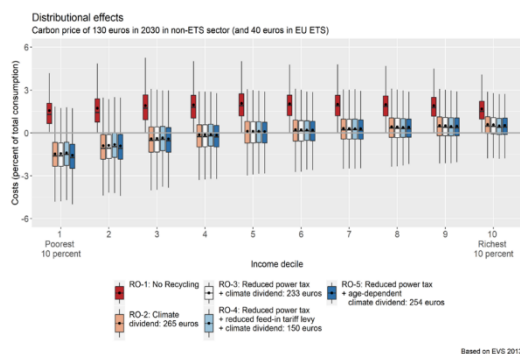
I Danmark bør en klimaafgift indføres på fossile brændsler, cement og landbruget - det sikrer en bred dækning. På grund af de eksisterende punktafgifter og Klimarådets foreslået værktøj¹⁴ er selve beskatning ikke nødvendigvis en kompliceret sag.

Klimaafgiftens pris skal baseres på at Danmark reducerer sine udledninger med 70 pct i 2030 ift. 1990, og at Danmark lever op til Parisaftalen. Den konkrete pris bør beregnes af Klimarådet. Kraka og Deloitte har beregnet, at en afgift på 1.250 kroner per ton CO₂-ækvivalenter sandsynligvis vil være tilstrækkelig til at nå 70 pct. målet i 2030¹⁵.

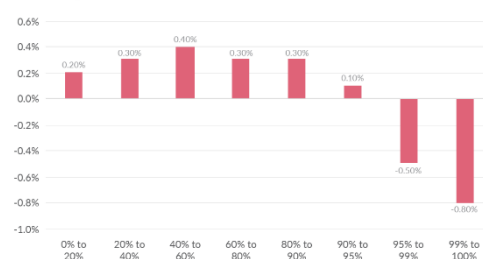
En løsning, der sikrer den sociale balance

Udfordringen ved en klimaafgift er, at den kan ramme socialt skævt. De svagere stillet borgere har et mindre rådighedsbeløb, og den ekstra omkostning har større betydning end hos de mere velhavende. Heldigvis findes der en løsning på det.

Ved at give en betydelig andel af indtægten tilbage til borgerne sørger man for, at afgiften ikke vender den tunge ende nedad. Faktisk viser en analyse i Tyskland¹⁶ og to i USA^{17,18}, at det kan ende med, at de svageste får flere penge i lommen, end de gjorde før, fordi deres forbrug af klimabelastende varer er overordnet mindre end hos de velhavende. De har fx. færre biler og mindre boliger, flyver mindre og har generelt et mindre forbrug.

The Distributional Impact of a Carbon Tax and Payroll Tax Cut

Grafer fra et tysk og et amerikansk studie, der viser, hvordan de svagestes økonomi udvikles positivt takket være klimaafgifter, hvor indtægten gives tilbage til borgerne.

Pengene kan tilbageføres på mange måder. Det kunne være gennem den grønne check, gennem lavere skatter og afgifter, eller et højere personfradrag.

Kraka og Deloitte har for nyligt anbefalet, at man hovedsageligt sænker de eksisterende energiafgifter. Nogle foretrækker et højere personfradrag, da det ikke går ud over incitamentet til at være i job. Fordi det samlede afgiftsprovener falder over tiden, da vores udledninger falder, betyder det dog, at personfradraget skal justeres ned over tid - noget der kan gøre den grønne check mere attraktiv.

En løsning, hvor virksomheder ikke behøver flytte udledninger og jobs til udlandet

Det er vært at være uenig i, at udledninger, jobs og konkurrenceevne ikke unødigt skal flytte uden for vores grænser. Det er vigtigt at påpege, at OECD i 2016 viste, at strenge miljølove ikke påvirker eksporten negativt¹⁹. Et nyere studie viser også, at højere klimaafgifter ikke påvirker væksten²⁰. I takt med at flere lande har reduktionsmål, bliver det meget usandsynligt, at udflytning af klimabelastende industrier sker. Det gælder især i EU, hvor det nye EU-parlament arbejder på at lovgive for at reducere hele EU's udledninger med minimum 50 procent i 2030 og en klimatold.

Der er dog forståelse for, at det kan være svært at formidle dette budskab til virksomhederne. Ligesom skatteministeren Morten Bødskov forklarer i sit svar til Skatteudvalget d. 8. januar 2020²¹, kunne man løse det problem med to forskellige metoder: at justere afgiften pr sektor eller ved at give et højere bundfradrag til virksomheder, der er særlige udsatte for international konkurrence. Et højere bundfradrag vil sørge for, at de gennem klimaafgiften får incitamentet til at reducere deres klimaaftryk, mens deres bundlinje bliver beskyttet. Det højere bundfradrag vil være baseret på den enkelte virksomheds historiske udledninger, ligesom vi har erfaring med fra det europæiske kvotesystem.

Fordi bundfradraget over tid falder, mens klimaafgiften vil stige, får virksomhederne et incitament til at omstille sig. Virksomheder, der i forvejen er omfattet af det europæiske kvotesystem, kunne få fradrag for kvoteprisen, de betaler for at undgå dobbeltbeskatning.

En variant af den ovenstående løsning er blevet foreslået af Radikale Venstre i januar 2020²². I de efterfølgende dage fik forslaget støtte fra Politiken²³, Ekstra Bladet²⁴, Børsen²⁵, Information²⁶, og Berlingske²⁷. Det fik også støtte fra CEPOS og AE-rådet²⁸, fra Kraka tidligere²⁹, og fra nogle af de meste prominente økonomere i Danmark³⁰. En gennemgribende rapport fra Kraka og Deloitte udgivet i februar viser, hvordan en dansk klimaafgift kan skrues sammen for at opnå målene³¹.

Selvom klimaafgifter ikke kan levere 70 pct. reduktion i udledninger alene, så kan de 70 pct. ikke realistisk nås uden - vi foreslår derfor at bruge retfærdige klimaafgifter som kernevirkemidlet til klimahandlingsplanen.

Referencer

- 1 <http://www.creea.eu/8-project/2-creea-booklet>
- 2 <https://www.econstatement.org/>
- 3 <https://www.nytimes.com/2018/10/08/climate/carbon-tax-united-nations-report-nordhaus.html>
- 4 <https://www.cnbc.com/2019/10/10/carbon-tax-most-powerful-way-to-combat-climate-change-imf.html>
- 5 <https://www.worldbank.org/en/programs/pricing-carbon>
- 6 <https://www.oecd.org/ctp/tax-policy/few-countries-are-pricing-carbon-high-enough-to-meet-climate-targets.htm>
- 7 <http://www.nationalbanken.dk/en/publications/Pages/2019/09/Working-paper-Macroeconomic-and-financial-policies-for-climate-change-mitigation-A-review-of-the-literature.aspx>
- 8 <https://dors.dk/oevrige-publikationer/kronikker-artikler/ensartet-afgift-paa-tvaers-brancher-billigste-klimaloesning>
- 9 <https://klimaraadet.dk/da/nyheder/analyse-co2-afgift-boer-vaere-drivkraft-den-groenne-omstilling>
- 10 <https://academic.oup.com/bioscience/article/70/1/8/5610806>
- 11 <https://www.aeaweb.org/research/carbon-tax-impact-sweden>
- 12 <https://apnews.com/5388d8a3e1e69b24211a66191f129aba>
- 13 <https://qz.com/1192753/a-carbon-tax-killed-coal-in-the-uk-natural-gas-is-next/>
- 14 <https://klimaraadet.dk/da/analyser/effektive-veje-til-drivhusgasreduktion-i-landbruget>
- 15 http://kraka.org/small_great_nation/en_klimareform_der_sikrer_de_magiske_70_pct
- 16 <https://www.mcc-berlin.net/en/news/information/information-detail/article/mcc-and-pik-contribute-to-climate-policy-special-report-for-german-government.html>
- 17 <https://taxfoundation.org/carbon-tax/>
- 18 https://energypolicy.columbia.edu/sites/default/files/pictures/CGEP_Effects_of_CarbonTaxPolicies_US_Economy_Welfar_of_Households.pdf
- 19 <https://www.oecd.org/newsroom/tougher-environmental-laws-do-not-hurt-export-competitiveness.htm>
- 20 <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/2378023119898326>
- 21 <https://www.ft.dk/samling/20191/almDEL/SAU/spm/192/svar/1624014/index.htm>
- 22 <https://politiken.dk/indland/politik/art7586970/Radikale-vil-have-en-gr%C3%B8n-skattereform-s%C3%A5-al-forurening-koster-penge>
- 23 <https://politiken.dk/debat/ledere/art7590141/Ja-%C3%98stergaard.-Det-skal-v%C3%A6re-dyrere-at-skade-klimaet>
- 24 <https://ekstrabladet.dk/nyheder/lederen/groen-skat/7943974>
- 25 <https://borsen.dk/nyheder/opinion/artikel/11/239875/artikel.html>
- 26 <https://www.information.dk/indland/leder/2020/01/ja-tak-groen-skattereform-beloenner-klimabevidste-forbrugere>
- 27 <https://www.berlingske.dk/ledere/fint-med-groenne-skatter-ikke-hoejere-skatter-morten-oestergaard>
- 28 <https://borsen.dk/nyheder/avisen/artikel/11/240039/artikel.html>
- 29 http://kraka.org/debatindlaeg/afgifter-den_skarpeste_kniv_i_klimaskuffen
- 30 <https://www.information.dk/indland/2020/01/oekonomer-kor-danmark-groen-skattereform-nej-behoever-oege-uligheden>
- 31 http://kraka.org/small_great_nation/en_klimareform_der_sikrer_de_magiske_70_pct